

BİLKENT
SENFONİ ORKESTRASI

İHSAN DOĞRAMACI

anısına

Gürer Aykal ŞEF | CONDUCTOR

Can Çakmur PİYANO | PIANO

25 Şubat February 2024

Pazar Sunday, 20.00

Bilkent Konser Salonu Bilkent Concert Hall

Değerli Dinleyicilerimiz,

Gittikçe artan sayılarla yeni dinleyicilerimizin aramıza katılmasından mutluluk ve gurur duyuyoruz. İzleyicilerimizin beğenilerini içten alkışlarıyla sergilemeleri, bizler için paha biçilmez bir destek.

Seslendirilen eserlerin bazıları birkaç bölümden oluşmaktadır. Eserin tümü bittikten sonra alkışlamanız bizlere kolaylık sağlayacaktır. Aynı nedenle konser esnasında cep telefonlarınızı sessiz konuma getirmenizi ve flaşla fotoğraf çekmemenizi rica ederiz.

Kural olarak, geç girişlere sadece alkış sırasında izin verilecektir. Sanatçı ve dinleyicilerimizin konsantrasyonunu bozmamak adına etkinlik başlangıcından en az 15 dakika önce konser salonuna gelinmesi tavsiye edilir.

Dear Listeners,

We are happy and proud to perform to a growing audience. The applause we receive from the audience is an invaluable expression of appreciation.

Some of the works performed by the artists are composed of several parts. It would be highly convenient if the listeners hold their applause until the end of the work. For the same reason, we kindly ask our listeners to put their cell phones on silence mode and not to take any photographs with flash during the concert.

As a principle, latecomers will be admitted only during the applause in the program.

It is recommended that you arrive at the concert hall at least 15 minutes before the activity starts to avoid any distraction to the artists and audience.

www.bso.bilkent.edu.tr

bso@bilkent.edu.tr

Bilkent Üniversitesi

Bilkent Üniversitesi kültür ve sanat faaliyetidir.
Cultural and artistic activity of Bilkent University.

Program

W. A. Mozart

Piano Concerto No.20, K.466

- I. Allegro**
- II. Romance**
- III. Allegro assai**

ara - interval

P. I. Tchaikovsky

Symphony No.2, Op.17 "The Little Russian"

- I. Andante sostenuto - Allegro vivo**
- II. Andantino marziale, quasi moderato**
- III. Scherzo: Allegro molto vivace**
- IV. Finale: Moderato assai - Allegro vivo**

Zorunlu durumlarda program değişikliği yapılabilir.

Programs may be subject to changes due to reasons beyond our control.

Gürer Aykal şef conductor

Müzik eğitime Ankara Devlet Konservatuvarında başlayan Gürer Aykal Necdet Remzi Atak'ın öğrencisi olarak 1963 yılında Keman Bölümünden, Adnan Saygun'un öğrencisi olarak 1969 yılında Kompozisyon Bölümünden mezun

oldu. Aynı yıl devlet bursu kazanıp İngiltere'ye giderek Londra'da Guildhall Müzik Okulunda Andre Previn ve George Hurst gibi önde gelen şeflerin yanında orkestra şefliği okudu. Guildhall Müzik Okulu ve Royal Academy ileri Şeflik Bölümlerini birincilikle bitirdi (1972). Ardından İtalya'ya giden Aykal, Academia Chigiana'dan Şeflik Nişanı aldı ve Santa Cecilia Akademisini Franco Ferrara'nın asistanlığını yaparak bitirdi. Bu arada Adnan Saygun'un isteği üzerine Vatikan'da Pontificio Istituto di Musica Sacra'da, Bartolucci ile Gregorien koro müziği ve Rönesans çok sesli müzik öğrenimi de gördü.

1975 yılında Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının Daimi Şefliğine atanan Aykal, daha sonra bir süre Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünü yaptı. Bu arada Suna Kan ile birlikte kurduğu Ankara Oda Orkestrasının ülkemizdeki faaliyetlerinin yanı sıra bu orkestranın yurt dışında yüzden fazla konserini yönetti. Aykal, Avrupa ülkelerinin önde gelen orkestraları ile birçok konserler verdi; İngiliz Oda Orkestrası ile Amsterdam Concertgebouw Oda Orkestrasının şefliğini yaptı.

Eğitimci yönü yurt içi ve dışında orkestra şefliği profesörlüğünü de kapsayan Gürer Aykal, ABD'de Indiana (Bloomington) Üniversitesi, Teksas Tech ve UTEP Üniversitelerinde ileri orkestra şefliği dersleri verdi. Halen Bilkent Üniversitesinde bu görevi sürdürmektedir. ABD'de Genel Müzik Direktörlüğü yapan Aykal, burada "Profesör Emeritus" unvanı aldı.

Müzik alanındaki uluslararası başarıları ve hizmetleri nedeniyle 1981 yılında kendisine Devlet Sanatçısı unvanı verilen Aykal, Londra Filarmoni Orkestrası, Kuzey Almanya Radyosu (NDR), Ankara Oda Orkestrası, Bilkent Senfoni Orkestrası, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası

ve El Paso Senfoni Orkestrası gibi önde gelen birçok sanat topluluğu ile CD ve DVD kayıtları yaptı.

Gürer Aykal, Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin müzik yoluyla tanıtılması konusunda yurt içi ve yurt dışında yaptığı başarılı çalışmalarından dolayı 1999 yılında Türkiye Gazeteciler Cemiyeti tarafından Yılın Sanatçısı seçildi.

1999 yılında Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrasını kuran ve Daimi Şefliği ile Genel Müzik Direktörlüğünü yürüten Gürer Aykal, bu görevine Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası Onursal Şefi olarak devam etmektedir. 2000-04 yılları arasında Antalya Devlet Senfoni Orkestrası'nı kurmak ve geliştirmek görevini üstlendi. Aykal 2008 Mayıs ayında, Türkiye ile Finlandiya arasındaki kültürel iş birliğine sağladığı katkılardan ötürü Finlandiya Devlet Nişanı ile ödüllendirildi. 2008 Temmuz ayında Roma Lazio Avrupa ve Akdeniz Festivali kapsamında Roma'da düzenlenen törende, Uluslararası Gösteri Sanatları kategorisinde başarı ödülü aldı. 2009 yılında Bilkent Üniversitesi tarafından Fahri Doktora ile, Sevda-Cenap And Müzik Vakfı tarafından 2011 Onur Ödülü Altın Madalyası ile onurlandırıldı.

Gürer Aykal ülkemizin çağdaş yüzünü tanıtmak amacıyla genç Türk solistleri ve Türk bestecilerinin Carnegie salonundan seslerini dünyaya duyurması amacıyla 2018'de New York'ta Türk Amerikan Sanat Topluluğu (TAASNY) bünyesinde NEW Manhattan Sinfonietta adlı orkestrayı hayata geçirmiştir.

Gürer Aykal started studying music at Ankara State Conservatory. He graduated from the violin department where he was a student of Necdet Remzi Atak in 1963 and from the composition department where he studied under Adnan Saygun in 1969. In the same year he was granted a state scholarship to study at Guildhall School of Music in London, England with leading composers like Andre Previn and George Hurst. He graduated from Guildhall School of Music and Royal Academy Advanced Conducting Departments as the first of his class in 1972. Aykal then went to Italy where he was awarded a "Diploma of Merit" in conducting at Academia Chigiana and graduated from Santa Cecilia Academy where he served as assistant conductor to Franco Ferrera. At the same time, he studied Gregorian choral music and Renaissance polyphonic music with Bartolucci at Pontificio Istituto di Musica Sacra in Vatican upon the request of Adnan Saygun.

In 1975, Aykal was appointed Principal Conductor of the Presidential Symphony Orchestra and also acted as the General Director of the State Opera and Ballet for some time. Meanwhile, he launched the Ankara Chamber Orchestra with Suna Kan and conducted more than hundred concerts of the orchestra abroad, as well as those in the country. He gave many concerts with leading orchestras of European countries and served as conductor of the English Chamber Orchestra and Amsterdam Concertgebouw Chamber Orchestra.

Also a professor of conducting at home and abroad, Aykal taught advanced conducting classes in Indiana (Bloomington) University, Texas Tech and UTEP Universities in the USA. Currently, he continues teaching at Bilkent University. While acting as General Musical Director in the USA, Aykal was awarded the title of “Professor Emeritus”.

Gürer Aykal was named a State Artist in 1981 for his international achievements and services in the field of music. He recorded CDs and DVDs with prominent ensembles including the London Philharmonic, Radio of Northern Germany (NDR), Ankara Chamber Orchestra, Bilkent Symphony Orchestra, Presidential Symphony Orchestra and El Paso Symphony Orchestra, among others.

In 1999, Gürer Aykal was named Artist of the Year by the Turkish Journalists Association for his contributions to the promotion of the contemporary Republic of Turkey in and outside the country through music.

Aykal, who founded the Borusan İstanbul Philharmonic Orchestra in 1999 and acted as its Principal Conductor and General Music Director, currently continues to serve as the orchestra’s Honorary Conductor. He assumed the responsibility of establishing and developing the Antalya Symphony Orchestra between 2000 and 2004. In May 2008, he was decorated with the Finnish State Medal for his contributions to the cultural cooperation between Turkey and Finland. He was granted an achievement prize in the category of International Performing Arts in the context of Rome Lazio between Europe and Mediterranean Festival in a ceremony held in Rome. Aykal was awarded an Honorary Doctorate from Bilkent University and a Gold Medal of Honor by Sevda-Cenap And Music Foundation in 2011.

To promote the modern face of Turkey, Gürer Aykal launched the NEW Manhattan Sinfonietta in the context of

the Turkish American Art Society of New York (TAASNY) in 2018 with a view to enabling young Turkish soloists and composers to perform to a worldwide audience from the Carnegie Hall.

Can akmur piyano piano

2018'de Hamamatsu Uluslararası Piyano Yarışmasında ve 2017'de İskoçya Uluslararası Piyano Yarışmasında birincilik ödülü alan Can akmur, Türkiye'nin en saygın konser salonları ve festivallerinde performans sergilemenin yanı

sıra Londra'da Wigmore Hall, Glasgow Konser Salonu, Eindhoven Muziekgebouw, Tokyo'da Suntory Hall ve Louis Vuitton Vakfında sahneye çıktı. Aynı zamanda oda müzisyeni olan akmur'un düzenli olarak birlikte aldığı ortakları arasında (2021'de kurdukları Vecando Trio olarak) Veriko Tchumburidze ve Dorukhan Doruk, ello sanatçısı Alexandre Castro-Balbi ve kontrbas sanatçısı Dominik Wagner yer alıyor. Sanatçı, BIS Records için yaptığı kayıtlarla dünya çapında eleştirmenlerin beğenisini kazanmanın yanı sıra Uluslararası Klasik Müzik Ödüllerinde 2019'da Yılın Solo Kaydı ve 2020'de Yılın Genç Sanatçısı ödüllerini aldı. Gramophone, akmur'un "Without Borders" (BIS-2023) albümünden övgüyle söz ederken sanatçı için de "hayal gücünün zenginliğini ifade etme olanağına sahip ... yaşının üstünde fikirleri olan sofistike bir müzisyen" ifadelerine yer verdi. Aynı zamanda tutkulu bir yazar ve konuşmacı olan akmur, Türkiye'de yayımlanan klasik müzik dergisi Andante için yazılar kaleme alıyor ve çeşitli platformlarda müzik konulu konferanslar veriyor. Can akmur müzikte ilk ilhamını Emre Şen, Jun Kanno ve Marcella Crudeli'den aldı. Sanatçı daha sonra çalışmalarına özel olarak Diane Andersen ile ve Franz Liszt University of Music Weimar'da Grigory Gruzman'la devam etti. Güher ve Süher Pekinel'in Genç Müzisyenler Dünya Sahnelerinde burs programında yer alan Can akmur, 2022'de Londra'daki Tirinity Laban Müzik ve Dans Konservatuvarında piyano dersleri vermeye başladı.

First prize winner of the 10th Hamamatsu International Piano Competition in 2018 and the Scottish International Piano Competition in 2017, Can akmur has performed at the Wigmore Hall in London, Glasgow Concert Hall, Eindhoven Muziekgebouw, Tokyo's Suntory Hall and Foundation Louis Vuitton, as well as at the most prestigious concert venues and festivals in his homeland, Turkey. A dedicated chamber musician, Can akmur's regular partners are Veriko Tchumburidze and Dorukhan Doruk (as the Vecando Trio, formed in 2021), cellist Alexandre Castro-Balbi and double bass player Dominik Wagner. His recordings for BIS Records have received critical acclaim worldwide, including two consecutive International Classical Music Awards (ICMA) for Solo Recording of the Year (2019) and Young Artist of the Year (2020). Praising the album Without Borders [BIS-2630], Gramophone called him 'a musician with ideas and sophisticated beyond his years (...) blessed with the means to express the richness of his imagination'. An avid writer and speaker, akmur has written for the Turkish classical music magazine Andante and occasionally gives lectures on music across a variety of platforms. Can akmur's first musical impulses came with Emre Şen, Jun Kanno and Marcella Crudeli. He has later studied with Diane Andersen privately and with Grigory Gruzman at the Franz Liszt University of Music Weimar. He is part of the G&S Pekinel Young Musicians on the World Stages scholarship programme. In 2022, he was appointed Professor of Piano at Trinity Laban Conservatoire for Music and Dance in London.

Wolfgang Amadeus MOZART

(1756-1791)

Piano Concerto No.20, K.466

Mozart piyano konçertosu türü ile derinden ilgilenmeye henüz sekiz yaŐındayken Londra'da tanıştığı J. C. Bach sayesinde baŐlamıŐtı. Zamanla konçertonun barok dönemden gelen ritornello biçimi ile 18. yüzyılda geliŐen arya formlarını birleŐtirerek yepyeni bir model yaratmıŐtı. Haydn'ın etkisi ile olgunlaŐtırdıĐı yapısallık anlayıŐı sayesinde 1784-86 yılları arasında bestelediğı 12 piyano konçertosu, 19. yüzyıl bestecilerinin konçerto anlayıŐlarını temelden etkilemiŐti.

Mozart konçertolarının tam olarak içeriğini kavrayabilmek için bu türün form dışında senfoni gibi türlerden ayrılan temel özelliklerini iyi anlamak gerekmektedir. 19. yüzyıla kadar, yalnızca enstrümantal eserlerden oluşmuş konser programlarını bulmak mümkün değildi. Genellikle bir senfoni ile açılan programlar, sevilen opera aryaalarından seçmeler ve konçertolardan oluşurdu. Bu yüzden konçertoların içeriği aryaaların karakterlerinden oldukça etkilenirdi. Özellikle Mozart'ın durumunda olduğu gibi bestecinin aynı zamanda solist olarak sahnede yer aldığı eserler anlatım olarak dramatik özellikler gösteriyordu. Tıpkı bir aryada duygularını seyirciye aktaran bir opera kahramanı gibi, besteci de sahnede piyanosu aracılığı ile dinleyicilere kendi iç dünyasını sunuyordu.

Bu yüzden Mozart'ın bu dönemde yazdığı piyano konçertolarının Beethoven'ın dışı vurumcu, romantik yanını etkilediği, dolayısıyla 19. yüzyıl romantizmini biçimlendirdiği söylenebilir. Özellikle 1785-86 yıllarında yazdığı konçertolardan minör tonlarda olanlar bu doğrultudaki en önemli eserlerdir.

1785 ve 1786 yıllarında Mozart'ın yaşantısında belirgin değişiklikler olmuştur. Besteci 1783 yılından itibaren Viyana'da nispeten başarılı bir dönemin içine girmiştir. Re minör konçertonun seslendirildiği 1785 yılının Şubat ayında bu dönem halen devam etmektedir. Aynı yılın sonbaharında besteci yasaklanmış bir tiyatro eseri üzerine "Figaro'nun Düğünü" isimli operasını yazmaya başlamıştır. Aristokrasiye karşı ağır eleştiriler getiren bu yapıt yasaklanmamış ancak, başta imparatorluk sarayı olmak üzere, Viyana'nın önde gelenlerinin Mozart'a karşı olmalarını sağlamıştır. Böylelikle sanatçı daha zor bir dönemin içine girmiştir. Özetle Re minör konçerto, Do minöre oranla daha mutlu ve başarılı olduğu bir dönemde yazılmıştır.

Ancak Re minör konçertonun da oldukça karanlık ve fırtınalı bir eser olduğu kesindir. Erken klasik dönemin önemli tarzlarından biri olan Sturm und Drang'ın (Fırtına ve Stres) esere hakim olduğu söylenebilir. Re minör zaten bu stilin yaygın olarak kullanılan tonlarından biridir. Re minörün Mozart için ayrı bir anlamı vardır. Re minör konçertonun ilk seslendirildiği konsere babası Leopold Mozart da gelmiş ve oğlunun kazandığı başarıyı görerek mutlu olmuştur.

Viyana'ya yaptığı bu ziyaret sırasında Haydn kendisine "Oğlunuz benim şahsen ve ismen tanıdığım besteciler

arasında en büyüğüdür” demiştir. Oysa baba ile oğul arasında önemli sürtüşmeler vardır.

Bu gerilim Leopold’ün 1786 yılında Wolfgang’ın çok önemsedığı Londra gezisine karşı çıkması ve çocuklarına bakmayı reddetmesi ile daha da artar. Wolfgang kariyeri için son derece önemli bir fırsat kaçıır. Leopold 1787 yılının Mayıs ayında yaşamını yitirir. Mozart o yaz Don Giovanni operasını bestelemeye başlar. Eser Re minör tonundadır ve ölüm teması bu yapıtın merkezinde yer alır.

Konçertonun girişi Mozart’ın fikirlerine karşı olduğu ancak bir yandan da çok etkilendiği Gluck’un operalarında yer alan koro sahnelerini anımsatan jestlere sahip olsa da belirgin bir tema yerine dokusal bir ifadeye sahiptir. Bu açıdan Brahms’ın senfonilerini öngördüğü söylenebilir. Birinci bölümün ciddi ve fırtınalı havası ikinci bölümün başında dağılır gibi olsa da bu bölümün ikinci yarısında yeniden patlak verir ve final bölümünün sonuna kadar devam eder. Ancak eserin sonunda kadenzanın ardından Re Majörde gerçekleşen coşkulu ve beklenmedik bitiş, akıllara bu eserden çok etkilenen Beethoven’ın pek çok eserinde karşımıza çıkan majör-minör çatışmalarını getirir.

Döneminin en büyük piyano virtüözlerinden olan Mozart’ın bu yapıttaki piyano yazısı hiç şüphesiz büyük bir ustalık gerektirmektedir. Ancak içi boş gösteriden uzak, bir opera kahramanının dinleyiciye dolaysız olarak duygulanımlarını aktarımına benzer şekilde incelikli bir yazıdır.

Onur Türkmen

Mozart had started to show an avid interest in the piano concerto genre when he was only eight, after meeting J. C. Bach in London. Over time, he merged the ritonello form of the concerto originating from the baroque period with the aria forms developed in the 18th century and created an entirely new model. The twelve piano concerti he composed between 1784 and 1786 with an understanding of structure that he developed under the influence of Haydn made a fundamental impact on the concerto perceptions of the 19th century composers.

To grasp the full content of Mozart’s concerti, it is necessary to have a good understanding of the basic characteristics of this genre, apart from form, that separate it from genres like symphony. Until the 19th century, it was not possible to find concert programs which consisted only of instrumental works. The programs generally beginning with a symphony included popular opera arias and

concerti. Therefore, the content of concerti was affected considerably by the character of arias. Particularly the works which featured the composer as soloist on the stage, as was the case with Mozart, had a dramatic quality in terms of their narration.

Just like an opera character expressing their emotions to the audience through an aria, the composer presented his inner world to the listeners through his piano on the stage. In that sense, it can be said that the piano concerti Mozart wrote during this period influenced the expressionist and romantic side of Beethoven and therefore shaped the 19th century romanticism. Among the concerti Mozart wrote between 1785 and 1786, those in the minor tone in particular are his major works in this respect.

Marked changes occurred in Mozart's life in 1785 and 1786. Starting in 1783, Mozart entered a relatively successful period of his life in Vienna. In February 1785, when his D minor concerto was performed, this period was still ongoing. In the fall of the same year the composer started writing his opera titled *The Marriage of Figaro* based on a banned play. The work heavily criticizing the aristocracy was not banned, but created an opposition against Mozart among the leading figures in Vienna, and especially in the imperial court. Thus, the composer entered an even more challenging period. In summary, the D minor concerto was written in a period when the composer was relatively happier and more successful in comparison to the period when he composed the C minor concerto.

However, it is certain that the D minor concerto is a rather dark and tumultuous work. It can be said that the work is dominated by *Sturm und Drang* (Storm and Stress), an important style of the early classical period. D minor is already among the commonly used tones of this style. Nevertheless, the D minor tone also had a special meaning for Mozart. Mozart's father Leopold Mozart attended the concert in which the D minor concerto was premiered and was happy to witness his son's success. During his visit to Vienna, Haydn said to him "Your son is the greatest composer among the composers I know in person and by name". However, there were significant disputes between the father and son. The tension increased when Leopold opposed to the London trip which Wolfgang was very willing to take and refused to look after his children. In the end, Wolfgang missed a very important opportunity in his career. Leopold died in May 1787. During the summer of

the same year, Mozart started composing his Don Giovanni opera. The work is in D minor and places the theme of death at its center.

Although the opening of the concerto includes jests that remind the choral scenes found in the operas of Gluck, by whom Mozart was influenced greatly despite being against his ideas, it has a textural expression rather than an evident theme. In this sense, it can be said to anticipate Brahms' symphonies. The serious and stormy mood of the first movement appears to fade away at the beginning of the second movement, but it erupts again in the latter part of the same movement and continues until the end of the final movement. However, the enthusiastic and unexpected finale in D major following the cadenza at the end of the work brings to mind the major-minor clashes that we see in many works of Beethoven who was greatly influenced by this concerto.

There is no doubt that the piano writing of Mozart, one of the greatest piano virtuosi of his period, requires a high level of mastery. It is a refined piece of writing that is far from hollow pretension and resembles an opera character directly transferring their emotions to the audience.

Pyotr Ilyich TCHAIKOVSKY

(1840-1893)

Symphony No.2, Op.17 "The Little Russian"

1840 yılında bir maden mühendisinin oğlu olarak dünyaya gelen Piotr Ilyich Tchaikovsky çok küçük yaşlardan itibaren derin entelektüel eğilimleri ve müziğe olan ilgisi ile dikkat çekmiştir. 14 yaşında annesini kaybetmesinin ardından St. Petersburg'ta hukuk

eğitimine başlamış, bu sırada teyzesinin evinde şan ve piyano dersleri almıştır. Bu dersler aracılığı ile bestecinin operaya olan sevgisi daha da pekişmiştir. Mezun olduktan sonra bir süre Adalet Bakanlığı'nda görev yapmış ancak konservatuvarın açılması ile birlikte tamamen müziğe yönelmiştir. Konservatuvarı başarıyla bitirmesinin hemen ardından 1865 yılında Nikolai Rubinstein'in teklifini kabul ederek yeni kurulmuş olan Moskova Konservatuvarında öğretim görevlisi olarak çalışmaya başlamıştır.

Bestecinin Moskova'ya yerleşmesi onun St. Petersburg'ta ağır bir biçimde hissedilen, Rus Beşleri olarak da isimlendirilen, Balakirev ve çevresinin etkisinden uzak olması anlamına gelmiyordu. Balakirev o dönemlerde, çevresindeki diğer genç bestecilerle birlikte, Avrupa'nın merkezîyetçi akımlarına meydan okuyan ulusalcı bir anlayışın önderliğini yapıyordu. Rubinstein'ların konservatuvarına karşı bir "Ücretsiz Müzik Okulu" açmıştı. Balakirev, Rus müziğinde etkinliğinin giderek artması sonucu 1868 yılında Rus Müzik Derneği'nin başkanlığına getirildi. Bunun bir sonucu olarak Nikolay Rubinstein ona ve çevresine daha ılımlı yaklaşmaya başladı.

Moskova'ya geldiği ilk günlerde oldukça sıkıntılı bir dönem yaşayan Tchaikovsky kariyerinde ilerlemek amacı ile kentin önde gelen müzisyenleri ile iyi ilişkiler kurmaya gayret gösteriyordu. Balakirev ile de iyi ilişkileri vardı. Müzikte yerel öğelerin kullanılması gerektiğine o da inanıyordu ancak, çocukluğundan beri Mozart'a duyduğu hayranlığı, konservatuvarda öğrendiklerine olan inancına ağır basıyordu. Özellikle 2. Senfoni gibi ilk dönem eserlerinde Balakirev'in etkisinin ağır bastığı ve Tchaikovsky'nin yerel öğeleri daha fazla vurguladığı söylenebilir.

Kariyerinin daha sonraki bölümlerinde Tchaikovsky bu iki farklı eğilimi dengeleyerek özgün bir dil yaratmayı başarmıştır. Sanatçı yaşadığı coğrafyanın seslerine her zaman kulak vermiş, yerel müzikler üzerine derin çalışmalar yapmıştır. Ancak kullandığı teknikler açısından her zaman Avrupa'nın merkezinde yer alan akımlara bağlı olmuştur. Bu durum Tchaikovsky'nin sanata olan bakışı ile özdeştir. Bu bakış açısı merkeze kendi ruh halini koyar. Nihai amacı ulusal bir müzik dili geliştirmek değil kendini ifade edebilmektir. Bu bağlamda Tchaikovsky'nin tüm romantik dönem bestecileri içinde öznelliği en uç noktalara taşımış bestecilerden biri olduğu söylenebilir. Romantik anlatım biçimlerini herhangi bir felsefi veya siyasi düşünceyi değil kendini anlatmak için kullanmıştır.

Besteci 2. Senfoni'sini 1872 yılında tamamlamıştır. Eserin ilk seslendirmesi 1873 yılının Ocak ayında Moskova'da yapılmış, daha sonra Nisan ayında St. Petersburg'ta Balakirev ve çevresinin de aralarında bulunduğu bir topluluğa icra edilmiştir. Yapıt bu grubun önemli ölçüde takdirini kazanmıştır. Besteci 1880 yılında bu senfoniye tekrar ele almış, yerel öğelerle kendi özgün yaklaşımını dengeleyecek bir biçime getirmiştir.

Eserin girişindeki Andante sostenuto bölümünün hemen başında önce korno ardından fagot ile seslendirilen ezginin Ukrayna'da Küçük Rusya ismi verilen bir bölgeye ait olması sebebiyle bu senfoni "Küçük Rus" ismiyle bilinir. Ancak besteci bu huzur dolu girişin hemen ardından yarattığı fırtınalı ortamda ezgiyi sürekli dönüştürür. Tchaikovsky, yaşadığı ancak açığa vuramadığı sıkıntılarını müzik aracılığıyla patlamalar halinde ortaya dökmektedir. Sanatçının bu eserde kullandığı yapısal tekniklerin kesintisiz bir süreklilik içerisinde ritmik, armonik malzemelerin dönüşümü ve geliştirilmesine dayanması sebebi ile çağdaşı olan Brahms'a yakındır. Birinci bölüm duygusal patlama ve fırtınaların ardından girişteki temayı en yalın haliyle yineleyerek biter.

İkinci bölümde iki farklı alıntı yer almaktadır. Birincisi bestecinin 1869 yılında yazdığı ancak sahneletmeyi başaramadığı Undine isimli operasının üçüncü perdesindeki düğün sahnesinde yer alan bir ezgidir. İkincisi ise yine bir Ukrayna halk ezgisidir. Bölüm, düğün ezgisi ile neşeli bir havada başlar, yavaş yavaş halk melodisinin hüznü havasına bürünür ve tekrar girişteki temaya dönerek son bulur. Bu üç bölümlü yapıda bölümler birbirinden ayrı kısımlar halinde değil sürekli devam eden marş benzeri bir nabız üzerine birbirlerine dönüşerek ortaya çıkarlar. Allegro Vivo'da da görülen bu marş stilizasyonları esere ironik bir hava vermekte, duygusal aktarıma yeni bir boyut eklemektedir. İronik yaklaşımları sergileyen marşlar bestecinin son senfonisinde de önemli yer tutar. Tchaikovsky'den yirmi yaş küçük olan ancak ilk iki senfonisi Tchaikovsky hayattayken seslendirilen Gustav Mahler'de de bu yaklaşım ağırlıklı olarak görülür. Askeri üsluptaki pasajlar, ölüm marşları Mahler senfonilerinin trajikomik yaklaşımlarının merkezinde yer alırlar.

Üçüncü bölüm ateşli bir scherzo'dur. Birinci bölümün fırtınaları ile ikinci bölümün ironisi bu bölümde bütünleşir. Son bölümde zafer bildiren haşmetli bir açılışın ardından, yine bir Ukrayna dansından alıntılanmış dans, hareketli, coşkulu bir havada sunulur. Bu atmosferin enerjisi hiç eksilmeden yapıtın sonundaki Do Majör tonundaki büyük doruk noktasına ulaşılır. Do minör bir senfoninin Do Majörde sonlanması hiç şüphesiz Beethoven'in 5. Senfonisinde kadere karşı kazanmış olduğu zafere yapılmış bir göndermedir. Tchaikovsky henüz 6. Senfonisindeki karamsarlıktan uzakta, çektiği sıkıntıları yeneceğine dair umut taşımaktadır.

Onur Türkmen

Born in 1840 as the son of a mine engineer, Piotr Ilyich Tchaikovsky attracted attention with his deep intellectual tendencies and interest in music starting in early ages. After losing his mother when he was fourteen, he started studying law in St. Petersburg and received singing and piano lessons in his aunt's house during his studies. These lessons reinforced his love for opera. Following his graduation, he worked in the Ministry of Justice for some time, but with the establishment of the conservatory he dedicated himself to music.

Immediately after the successful completion of his studies in the conservatory, Tchaikovsky accepted Nikolai Rubinstein's offer and started working as a professor in the newly founded Moscow Conservatory in 1865. The composer's settling down in Moscow did not mean that he was far from the influence of Balakirev and his circle, called the Mighty Five, that was felt heavily in St. Petersburg. At that time Balakirev, along with other young composers around him, was leading a nationalist movement that challenged the central movements of Europe. He opened the "Free of Charge Music School" against the Rubinsteins' conservatory. As his influence on Russian music increased, he was appointed the head of the Russian Musical Society in 1868. As result, Nikolay Rubinstein adopted a more moderate attitude towards him and his circle.

Tchaikovsky who went through a difficult period when he first moved to Moscow was trying to develop a good rapport with the leading musicians of the city to advance in his career. He had friendly relations with Balakirev. He also believed in the necessity of using local elements in music, but his admiration for Mozart continuing since his childhood and his belief in what he learned in the conservatory were more dominant. Still, in his early period works and Symphony no. 2 in particular, it can be said that Balakirev's influence was more powerful and Tchaikovsky placed more emphasis on local elements.

However, in the latter parts of his career, Tchaikovsky succeeded in creating an original language by striking a balance between these two different tendencies. The artist always listened to the sounds of the geography he lived in and conducted fundamental studies on local music. However, when the techniques he used were concerned, he adhered to the movements that held a central place in Europe. This situation is associated with Tchaikovsky's perspective on art. This perspective places his mood at

the center. His ultimate aim is not to develop a national language of music, but to be able to express himself. In this context, Tchaikovsky can be described as a composer who took subjectivity to its extremes among all Romantic period composers. He used Romantic forms of expression to express himself, not any philosophical or political thought.

The composer completed his Symphony no. 2 in 1872. The work was premiered in Moscow in January 1873 and performed to an audience including Balakirev and his circle in St. Petersburg in April. It was received quite favorably by the group. The composer revisited the symphony in 1880 and gave it a form that balanced local elements with his original approach.

As the melody introduced first by the horn and then bassoon at the very beginning of the *Andante sostenuto* in the opening of the work belongs to a region called "Little Russia" in Ukraine, the symphony is known by the title "Little Russian". Immediately after this peaceful introduction, the composer constantly transforms the melody in a stormy mood that he has created. Tchaikovsky displays the difficulties he experienced, but could not express in the form of eruptions through music. The structural techniques that the artist used in this work are close to those of his contemporary Brahms, as they depend on the transformation and development of rhythmic and harmonic materials in an uninterrupted continuity. After the emotional eruptions and storms, the first movement ends with a repetition of the preliminary theme in its simplest form.

The second movement contains two different references. The first is a melody from the wedding scene in the third act of his opera *Undine*, which he wrote in 1869, but could not get staged. The second is again a Ukrainian folk melody. The movement starts in a jovial atmosphere with the wedding melody, gradually assumes the gloomy mood of the folk melody, and ends by returning to the theme in the opening. In this tri-partite structure, the parts do not present themselves as distinct pieces, but appear by transforming into each other on a march-like pulse that continues incessantly. These march stylizations also seen in *Allegro Vivo* give the work an ironic atmosphere and add a new dimension to emotional transfer. Marches demonstrating ironic approaches hold an important place in the composer's last symphony as well.

The same approach is seen predominantly in Gustav Mahler, whose first two symphonies were performed when Tchaikovsky was still alive, although he was twenty years younger than him. Passages with a military style and death marches are a centerpiece in the tragicomic approaches of Mahler's symphonies.

The third movement is a fervent scherzo. The storms of the first movement and the irony of the second are integrated in this movement. After a majestic opening announcing victory in the last movement, a dance quoted from another Ukrainian dance is presented in an energetic and exuberant atmosphere. Without losing anything from the energy of this atmosphere, the music reaches the great peak in C major at the end of the work. The ending of a C minor symphony in C major is undoubtedly a reference to the victory Beethoven won over fate in his Symphony no. 5. Tchaikovsky is still far from the pessimism of his Symphony no. 6 and hopeful that he will overcome the hardships he is experiencing.

Bilkent Senfoni Orkestrası

Bilkent Symphony Orchestra

1. Keman | 1st Violin

İrina Nikotina *konzertmeister yrd. | asst.*

Bahar Kutay

Vseslava Öztürk

Süreyya Defne

Davut Aliyev

Elena Postnova

Anna Chebukova

Hüseyinali Hüseyinaliyev

Svetlana Rebresh

Elif Ece Kaya*

Dirim Koçak*

2. Keman | 2nd Violin

Feruz Abdullayeva *grup şefi | principal*

Nazik Rahmedova *grup şefi yrd. | principal asst.*

Marina Agapova

Adelya Ateşoğlu

Nil Cetiz

İskender Okeev

Senem Akgöl*

Çise Korkmaz*

Viyola | Viola

Cavid Cafer *grup şefi | principal.*

Sema Hakioğlu

Elif Kuştan

Tijana Silinger

Laura Ann Krentzman

Günsu Semra Erdem*

İpek Pınar Aydınlık*

Arcan İsenkul*

Viyolonsel | Violoncello

Serdar Rasul *grup şefi yrd. | principal asst.*

Artur Rahmatulla

Yiğit Ülgen

Verda Çavuşoğlu

Damla Çaylı Güngör*

Aslı Güntekin*

Kontrbas | Double Bass

Sergey Margulis *grup şefi | principal.*

Dritan Gani

Zurab Tsitsuashvili

Burak Noyan

Şalva Gagua*

Flüt | Flute

Albena Sezer *grup şefi | principal*

Zita Zempleni

Ebru Aykal

Obua | Oboe

Ogün Koyunoğlu *grup şefi | principal*

Viktoriya Tokdemir

Klarnet | Clarinet

Selen Özyıldırım

Leonid Volkov

Fagot | Bassoon

Ezgi Tandoğan

Tahsin Arslan*

Korno | Horn

Mustafa Kaplan *grup şefi | principal*

Hasan Erim Hacat

Barış Bayer*

Fulya Kılıçtaş*

Trompet | Trumpet

Julian Lupu *grup şefi | principal*

Onurcan Çağatay

Trombon | Trombone

Cem Güngör *grup şefi | principal*

Mehmet Ali Baydar

Aleksey Medvedev

Tuba

Noriyoshi Murakami

Vurmali Çalgılar | Percussion

Aydın Mecid *grup şefi | principal*

Alican Öztan*

Efe Yaşar*

*misafir sanatçı

Gelecek Program

Next Program

9 Mart March 2024

Cumartesi Saturday, 20.00

Bilkent Konser Salonu | Concert Hall

Barok Music II

Baroque Music II

Tolga Atalay Ün şef conductor

Saygun Filarmoni Korosu Saygun Philharmonic Choir

Çiğdem Aytepe koro şefi choirmaster

J. S. Bach

Orchestral Suite No.4, D Major BWV 1069

A. Corelli

Concerto Grosso, Op.6, No.8 "Christmas Concerto"

J. S. Bach

Magnificat, D Major, BWV 243

23 Mart March 2024

Cumartesi Saturday, 20.00

Bilkent Konser Salonu | Concert Hall

Server Ganiyev Anısına

In Memory of Server Ganiyev

Claudio Vandelli şef conductor

Elvin Hoxha Ganiyev keman violin

B. Bartok

Violin Concerto No.2, B Major

A. Dvořák

Symphony No.9, Op.95

3 Nisan April 2024

Çarşamba Wednesday, 20.00

Bilkent Konser Salonu | Concert Hall

İhsan Doğramacı Özel Konseri

İhsan Doğramacı Special Concert

Gürer Aykal şef conductor

Gülsin Onay piyano piano

İhsan Doğramacı International Composition Competition Finalists

W. A. Mozart

Piano Concerto No.12, A Major, K.414

www.bso.bilkent.edu.tr
bso@bilkent.edu.tr

Bilkent Üniversitesi

Bilkent Üniversitesi kültür ve sanat faaliyetidir.
Cultural and artistic activity of Bilkent University.

bilet.bilkent.edu.tr

Gişe-Ticket Office: **(312) 290 1775**

/BilkentSymphonyOrchestra

/bilkentsymphony

/bilkentsymphony

/BilkentSymphonyOrchestra

Bilkent Symphony Orchestra